

God. XXXI.

U Samoboru, 1 svibnja 1934

Broj 9

„Samoborski List“ izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 20 D. — Inozemstvo 40 D

Uprava i redakcija nalazi se
LIVADIČEVA ULICA br. 2.
(Istakara S. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglaše, koji se više puta uvrtaju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Proslava Majčina dana u Samoboru

U subotu 12 o. mj proslava je Majčina dana u Samoboru. Proslavu priređuje naša Osnovna škola kojom će prilikom djeca izvesti biran i obilan program, posvećen sav majci koja je najmilija svakomu čovjeku, koja je od prvoga trenutka kad smo ugledali svijetlo božje, bdila nad nama, davala brige i napore oko našega uzgoja i za našu životnu sreću.

Samo je s pohvalom istaći ovo lijepo nastojanje naše škole da nam priredi ovu proslavu posvećenu materinjoj ljubavi, čime će još više otvoriti male i nježne duše djece i pojačati otuđene njihova srca za ono dobro i drago biće koje ih prati na njihovim stazama i obasjava ih sved novim talasima svoje velike ljubavi i nepresušnoga vrela svojih toplih i čistih osjećanja.

Naše građanstvo treba da honorira svojim obilnim posjetom ovaj trud naše školske mladeži. Time će dokazati kako shvaća duboko značenje Majčina dana i radosti dječjih duša u pupoljku

Naš doktor Emica

(Zapisci)
(Nastavak)

V.

Dr. B. bio je liječnik vatrogasnoga društva u Samoboru. Po njegovoj izričitoj želji morao je društvo ordonasac Imbro Koštrman dovesti svakoga novoprijavljenog člana k njemu da ga pregleda, da li je sposoban za vatrogasnu službu. Koštrman (koji je razumio čime će ugoditi doktora) salafirvo je i podnio prijavak.

— Gospodine »pakovnijski« vatrogasni liječniče! Pokorno javijam da sam doveo dva momka na pregled.

Doktor se odmah dao na pregledbu, a zatim je zabilježio u službenu knjigu: »Duhovno i tjelesno zdrav i za vatrogasnu službu sposoban«.

Nikoga nije proglasio nesposobnim za čitave prakse.

Jedna je večer pripovijedao društvu:

Danas je Koštrman dopetel k meni tri nova vatrogasca. Za pet raj božji, tak je oštro salafirao da se je srušio ceo gang. Šepice — slušajte otprilike je prepričavao vruće na kabinji.

— Gospode doktor, kaj je to potres?

— Kakav potres — rekao sam je — to ti Koštrman tak ledo salafira.

koje će ovim posijelom manifestirati svoju djetinju hvalu prema dobroćinstvima svojih matera.

Stariji ljudi naći će ovdje prilike da se prenesu duhom u rane dane svoga djetinstva i da i oni učestvuju u slavljenju majke koju su već možda izgubili ili koja možda još i živi i kao dobri anđeo čuva stražu na njihovu srcu.

Francuski pisac Anri Nikola veli: »Ima samo jedina koja bi bila kadra da posvjedoči sinovlju ljubav — u svima zemljama, kroz sve vijekove — jedna sasvim malena riječ, jedan nagonski poklič što ga od kolijevke do groba klikuju sva pokoljenja, koji samim u sebi sažima vječitu poštu ljudskoga stvora prema onom biću koje je najbliže božanstvu, a to je — majka!«

Neko je napisao da se na Majčin dan nasmiješimo majci, ako je još kraj nas, blago i zahvalno. Ako je daleko, pošaljimo joj pozdrav, on će joj biti draži od najdragocjenih poklona. Ako nije više na ovom svijetu, odnesimo majski cvijet na grob one koja je naše djetinstvo ljubaviju i cvijećem obasula.

A mi svi pored toga pohodimo školsku priredbu 12 o. mj. i odajmo

Dal sam mu lorint nagrade za ovakav »štram« službeni nastup.

Bio je ispit za vatrogasne časnike. Među ispitačima: doktor Emica. Kad je unišao u društvenu sobu, bio je malo mrk, ozbiljan, svijestan svoje zadaće i položaja. Na vratima ga dočekaše Koštrman, stavio mu naramnicu (bijelu s crvenim križem) na ruku, a vatrogasnu kapu na glavu.

— Sed sam u službi! — rekao je doktor i sjeo k stolu.

Kad je došao red da on pita, stavio je na svakoga kandidata po tri pitanja.

Odgovarali su mu svi na zadovoljstvo. Samo jedan nije odgovorio valjano ni na jedno pitanje, po zadesi dra. Emice. To je bio inače vrijedan građanin P.

— Ja, kaj čemo, dragi P. kod mesa ste prepeli. Kako se prva pomoć pruža nesrećenom, to mora znati i saki vatrogasac, a nekakoš oficir.

Poslije dovršena ispita i ispitači i kandidati sastado se na čašica vina kod Pilipača.

Poslije 5 ili 6 lita, doktor se prikrči P—u.

— Inače vam nešto reći »reb roba«, u četiri oka, dragi P. Mesl je bio da ste pull is moga predmeta. Ali je sam inače direktan nalog od vašega zapovjednika g. Oboda da

poštu majkama i učinimo radost našoj djeci koja priređuju ovo posijelo u čast majke »koja je prva dizala našu ruku i našu dušu na molitvu kad smo kraj njena skuta gledali prvo rađanje zvijezda i mliječno javljanje mjesečevo iza brijega i koja je prva opazila svijetlost duše u našim očima.«

Program je ovog školskoga posijele sljedeći:

I Bogumil Toni: »Majci« — govori Vladimir Mataušić, uč. IV razr. 2 Bogumil Toni: »Materine zvijezde« deklamira Nadica Miholjević, uč. I razr. 3 Stjepan Ilijašević: »Majka uz kolijevku« deklam. Nevenka Prišlin, uč. I razr. 4 . . . »Majka je majka« deklamira Josip Mežnarić, uč. II razr. 5 Antun Dobronić: »Majka i Nenad« pjeva dvoglasno zbor učenika(ca) osnovne i više narodne škole. 6 Dragutin Domjanić: »Pjesma o mami« deklamira Verica Bošnjak, uč. III razr. 7 V. N. Villmanović: »Majka« deklamira Stanko Trpin, uč. III razr. 8 Hugo Badalić: »Majka« deklamira Tereza Bišćan, uč. I razr. više narod. škole. 9 Ed. Grieg: »Majci« pjevaju učenice osnovne i više narodne škole. 10 . . . »Majčin god« govore: Marica Spehjak, uč. IV razr. i Ivančica Uhrli, uč. IV razr. 11 Aleksandar Miličević: »Srećna majka« deklamira Nadica Anger, uč. III razr. 12 Teta Mira: »Šta je majka« govore: Slavica Žibrat, uč. IV razr. i Elvira Kazda, uč. . . . vas rušim. Vi ste naime kao vođa penjačkoga odjela nesposobni da idete na teren pokazivati vježbe. Kojiput možda i nešto više pijete. A to je onda pogibeljno za vaš život. Da vas spasimo, vi ste opali na ispitu. Bole i to neg da ste opali s turna. Ali vaša vam zvijezda ostane, jer vi ćete biti u istom svojstvu premješteni u rezervu.

Da ste morali biti degradirani, ja bi si još dobro premislio kakva vam bi pitanja zadao. Možda bi bila onda i malo lakša — —

Ovako je stari clarismus objasnio P—u njegovu nesreću da je pao na ispitu. To je bila njegova isprika da otereti savjest.

Ali ono u »četiri oka« doktor je izrekao tako glasno da je cijelo ispitno povjerenstvo čulo doktorova objašnjenja, a i zapovjednik O. koji je dao »direktan nalog« da se P. ruši.

Doktor je nastavljao dalje saljivim tonom:

— Dragi brate P., još je tu jedna stvar po srijedi s vašim ispitom.

Veš g. ujak jest zagrebački kanonik N. On je moj »ovejani« prijatelj. On je čovjek Kaptola. Ja kao vitez sv. Gregorija Velikoga čovjek sam Velikana. I prosim lepo, sad radi vašega osmanja, kako mi dolazimo do toga da izbija konflikt između Velikana i Velikana.

Gledajte, dragi P., kakov je sve komplikacije proizročila vaša totalna ignorancija . . .

(Nastavlji će se.)

IV razr. 13 Josip Hatze: «Majka» pjeva Janko Žibrat, uč. III razr. 14 Ljudevit Krajačić: Na majčin dan» scenska igra za djecu u jednom činu.

Početak točno u 8 sati naveče. Ulaznice: I mjesto 10 din.; II mjesto 8 din.; III mjesto 6 din. stajanje 3 din.

Čisti je prihod namijenjen za siromašnu djecu. Ulaznice će se prodavati po kućama po školskoj djeci dalje od srijede.

Planinarske kuće u samoborskoj okolini

(Nastavak)

U prošlom smo broju, osvrnuvši se na važnost plan. kuća u našoj okolini, opisali ukratko Djački plan. dom na Oštrcu. Danas nastavljamo sa opisivanjem plan. kuća.

«Mesičeva kuća»

Iako te kuće danas nažalost više nema, treba ipak da se kaže par riječi o njoj i to zato, jer je to bila prva plan. kuća u našoj najbližoj okolini.

Rad našega H. P. D. podružnice «Japetić» našao je mnogih prijatelja. Među njima zavidno mjesto zauzima g. Mesić Stojan, koji je o svom trošku pod gao na Japetiću (Dol) planinarsku kuću i poklonio ju našoj podružnici. Vijest, da se gradi na Japetiću kuća, koja će služiti u planinarske svrhe, pobudila je među domaćim i zagrebačkim planinarima iskreno veselje i radost. Svake nedjelje sve više izletnika polazilo je, da vidi, kako napreduju radovi, pa kad je kuća bila dogotovljena, darovima skupljenima međ prijateljima društva uređena je lijepo i njezina unutrašnjost, nabavljeno pokućstvo, tako da je kuća imala sve, što je bilo potrebno. I ovom zgodom treba spomenuti, da su naši obrtnici izveli mnoge radnje besplatno.

Posveta kuće bila je zaista nešto lijepoga i svečanoga. Kod svih, koji su kod te zgrade prisustvovali, ostavio je taj dan najljepše uspomene.

U znak priznanja i zahvale prema dobročinitelju prozvalo je društvo kuću «Mesičeva kuća», no njen opstanak nije bio dugog vijeka. Kad je ondašnje šumsko poduzeće prestalo radom, ostala je kuća bez svoga čuvara. Tada bude kuća za nekoliko dana potpuno orobljena. Odnešen je sav namještaj, polupani prozori, ostao je tek «Lojzekov šperhet». Krivci se nijesu mogli pronaći. Taj udarac bio je po plan. društvo vrlo težak, a on postade još težim, kad je kuća nakon nekog vremena do temelja izgorjela. Tako je planinarsko društvo ostalo bez svoje lijepo i ugodne kuće, do koje se dolazilo bez osobitih poteškoća i koja se nalazila podno najvišega vrha našega gorja, podno Japetića.

«Šolčeva kuća» na Japetiću

No odbor društva stao je ozah pomisljati, kako bi se podigla nova kuća, da bude sklonište planinarima, koji su sve u većem broju dolazili u našu okolicu. Društvo posredovanjem preč. gosp. župnika Noršića dolazi u vlasnost drage kuće na Japetiću, koja je pripadala šumskom poduzeću g. Kella. Za kratko vrijeme ova kuća bude uređena, iz toga posvećena i prozvana po zaslužnom pretsjedniku H. P. D. podružnice «Japetić» g. Stjepanu Šolču «Šolčeva kuća».

Ova kuća sve se više posjećuje, kako od samob. planinara i izletnika tako i od onih iz Zagreba. Kuća ima svoga stalnoga opskrbljivača, koji raspolaže sa svim što je za posjetioce najpotrebija. U kući imade 12-kreveta.

Kraj kuće je lijepa ravnica, ugodna za odmaranje i plandovanje, a u blizini je divni gorski izvor. Do staroga grada Lipovca, koji je nedaleko, dolazi se lagano, tim više, što su prošle godine do ulaza u grad uređene serpentine. Iz grada je lijep vidik prema Oštrcu, koji se odavle vidi u svojoj punoj gordosti, a do kojega se dolazi za 1 sat. A sa Oštrca vidik je na sve strane upravo prekrasan i jedinstven.

Do «Šolčeve kuće» dolazi se sa više strana. Ili lipovačkom dragom pa preko Smerovišća ili kroz Palačnike ili pak preko Ruda. I za prosječnoga planinara i izletnika prilazi su do kuće lagani i vrlo ugodni.

(Nastavit će se)

Iz udruženja trgovaca samoborskog sreza

Udruženje trgovaca za srez Samobor opozoruje sve trgovce i sitničare na izmjenu taksa iz tar. br. 34. koja glasi, da svaki trgovac za prodanu robu u iznosu 20 dinara i više mora izdati svakoj mušteriji račun, koji se taksira sa biljegom od 50 para državne i 25 para banovinske takse, a preko 100 din. sa 1 dinar državne i 50 para banovinske takse.

Pošto trgovci i sitničari imadu svoju robu već tako nisko kalkulirano, da nisu u stanju te takse sami snapati, a da ne bi morali podignuti cijene, zaključilo je udruženje po primjeru ostalih trg. udruženja, da sa spomenute takse ubiru od svake mušterije.

Račune i blokove može si svaki nabaviti po svojoj potrebi, iste taksirati i dati na žigosanje kod poreske uprave.

Tko neće izdati tako taksirane računa ili note potpada 50 strukoj globi.

U interesu je svakog trgovca i privrednika, da se tih propisa strogo pridržaje.

Trgovinski odsjek T. I. — komore u Zagrebu na svojoj VI. sjednici održanoj dne 27. marta pod predsjedanjem predsjednika udruženja sitnih trg. radnja g. Šandora Tabančnika stvorio je među ostalim i sljedeći jednoglasni zaključak, koji se podnaša Ministarstvu trgovine na odobrenje:

Pod pojmom sitnom trgovačkom radnjom (sitničarijom) imade se razumjevati sitne trgovačke radnje isključivo živežnih namirnica uz dodatak artikla, koji su neophodno nužni za kućanstvo, a takovi jesu: soda, sapun, škrob, plavilo, igle, petrolej, konac na špulice, šibice, obični bomboni za sitnu prodaju, žiranci za obuću, kolomaz, bičevi, kele obične za čišćenje odjeće i mazanje laštila, svijeće, obično laštilo za čišćenje, limune, narande, sitno pecivo i kruh, mlijeko, jaja; od zemljanih plodina krumpir, pasalj, kiselo zelje, kukuruz, zob i ječam; od kuhovinskih robe obične kobasice i špek. Pokaže li se kađa u praksi potreba, da se popis ovih artikala nadopuni, pristoji komori pravo o tom donijeti pravomoćnu odluku.

Prodaja željeza, manufakture, konfekcije, stakla, porcelana, kože, kratke i pletene robe, cipela, boja, lakova, građevnog materijala, pisacjeg i risacjeg materijala, delikatesne robe, kratke i nūmberške robe, limene robe, gumu, kemijskih proizvoda, užarije i t. d. te zemljanih proizvoda izim pobrojanih u sitničarijama nije dozvoljeno.

Sitne trgovačke radnje ne mogu držati pomoćno osoblje, već moraju posluživati mušterije isključivo vlasnici radnja, ili njihova najza rodbina i. j. zakonita supruga, ili zakonita djeca, koja žive s njima u zajedničkom kućanstvu.

Sitne trgovačke radnje (sitničarije) ne smiju držati skladišta, pa niti pomoćno, već moraju svu robu držati u lokalu.

Nabavljati pako robu mogu samo u malim količinama, i to ispod jednog sanduka, jedne bačve i jedne vreće.

Veće količine sitni trgovac ne smije nabavljati, niti držati na skladištu.

Sitne trgovačke radnje (sitničarije) mogu prodavati robu do zaključno 5 kg težine iste vrsti robe jednom konzumentu. Ovakove radnje ne trebaju biti sudski protokolirane. Otvarati mogu se u buduće samo po trgovišcima, selima i zaselcima, dočim se u gradovima iznad 20.000 stanovnika mogu na novo otvarati samo u rajonima, koji će biti u sporazumu s komorom određeni za trg. mješovitom robom po prvostepenim upravnim vlasima. Ovo rajoniranje ne važi za danas postojeće sitne trgovačke radnje, no u koliko bi iste promijenile vlasnika izim nasljedstvom, ili se preselile, važe iste odredbe, kao i za novu radnju. Sitne trgovačke radnje dužne su zalihe robe veće, nego li što su ovdje predviđene kao i zabranjene artikle rasprodavati u roku od 6 mjeseci, te se u cjelosti pridržavati odredbe Uredbe izdane po Ministarstvu trgovine i industrije. Nadzor nad djelokrugom trgovine živežne i mješovite robe, kao i sitnih trg. radnja (sitničarija) povjerava se komorama, koje mogu po potrebi u pojedinim srezovima ili gradovima odrediti komisije za nadzor.

Ovo donasmo našim p. n. članovima na znanje bez komentara.

Domće vijesti

Umirovljenje

Ovih dana umirovljen je g. Milutin Jurčić, vijećnik Apelacionoga suda u Zagrebu.

Skupština udruženja zanatlija

Ovo udruženje održalo je 8. pr. mj. skupštinu, kojoj su prisustvovala 72 člana, od 220, koliko udruženje ima u svemu članova. Poslije pozdrava pretsjednika g. Vrbanića dani su izvještaji o poslovanju. Ukupno je primljeno na članarini i upisnini 10.247 D., a izdano 10.160 D. Udruženje još imade duga od 4.676 Din, dok su opet njemu članovi dužni na članarini 5.580 D. Uz ovakovo neredovito uplaćivanje nije moguće ni redovito i normalno djelovanje same organizacije. Tajništvo je primilo i odeslalo 285 akata. Naukovnih ugovora bilo je 47, pomoćničkih ispita 27, izdano posl. knjiga 25, uposlano je bilo 41 pomoćnik, a odeslane su sreza 192 prijave protiv nadriobrnika. Nakon izvještaja, koji su primljeni do znanja, razvila se debata o vizini članarine, koje je ostala po starom. Iza toga primljen je proračun za godinu 1934 i izabrani su majstori-ispitivaci iz 15 straka za pomoć. Ispite. Opširna debata bila je u pitanju nadriobrnika, kojom zgodom bilo je govora i o t. zv. obrtnoj policiji.

Promenađni koncert

Naša glazba priredila je 28. pr. mj. večer svoj prvi ovogodišnji promenađni koncert na Trgu kralja Tomislava. Program koncerta, koji je pod vodstvom kapelmika g. Kolara vrlo dobro izveden, bio je sastavljen od težih skladbi. I kod ovoga koncerta bio je prisutan veliki broj slušatelja, što je najbolji znak, kako su ovaki promenađni koncerti i kod nas popularni, pak bi ih trebalo češće priredivati.

Progled i Sigurnostje stakla, straganjara Rijeljenjem Ministarstva trgovine i industrije, Srednjaše uprave sa spore broj 2216

od 28. travnja 1933. i po nalogu Laboratorija za pregled i žigosanje strujomjera na zavodu elektrotehnike tehničkog fakulteta u Zagrebu, broj 20 od 10 siječnja 1934. moraju se svi nežigosani strujomjeri preispitati i žigosati.

Prema gornjoj odredbi imaju se svi nežigosani strujomjeri poništiti i neće se moći više upotrebiti ni žigosati, ako ne budu u određenom roku podnešeni na žigosanje.

Svi posjednici nežigosanih strujomjera, biti će pravodobno pozvani i obavješteni posebnim platežnim nalogom, da polože odpadajući iznos za troškove žigosanja.

Uprava opć. električne centrale u Samoboru.

† Antun Kogoj

u petak 27 pr. mj. umro je trgovački potroš. urednik Antun Kogoj u 71 godini života.

Pokojni Kogoj vršio je ovu veoma napornu službu kroz punih 38 godina savjesno i zdušno. Radi svog neumornog i požrtvovnog rada za dobro općine prema tome i opće naše dobro stekao je osobita priznanja svojih pretpostavljenih vlasti, a u građanstvu je radi svog ljubaznog susretanja, dobrog srca i velike čestitosti uživao sveopće simpatije i poštivanje.

Sprovod bio mu je u nedjelju 29. pr. mj. te ga je do posljednjeg počivališta sprovelo veliko mnoštvo našeg građanstva svih slojeva. Sveukupno osoblje našeg poglavarstva, trg. zastupnici sa podnačelnikom g. Weberom. Hrvatsko pjevačko društvo »Jeka« korporativno, a isto tako i ostala društva kojih je pokojnik bio članom. Glazba Pučke knjižnice i čitaonice pratila ga do groba, a na grobu se oprostila tužaljkom.

Na otvorenom grobu oprostio se vrlo dirljivim riječima u ime sokolstva starosta g. Švarić.

Tako je Samobor izgubio i opet jednu markantnu ličnost i vrijednog svog sugrađanina starinu Tončeka. — Neka mu je lahka zemlja a rastuženoj porodici naše saučesće.

Čuvalište čč sestara u Samoboru

najljudnije pozivlje p. n. gg. roditelje, dobročinitelje i ostale prijatelje malenih na priredbu, koju će 6 svibnja u 4 1/2 sati poslije podne u prostorijama »Pučke knjižnice i čitaonice« izvesti zavodska dječica. Program je obiljan sa raznim deklamacijama, vježbe i dva lijepa i poučna igrokaza.

† Ivan Margić

kolarski obrtnik umro je jučer poslije podne u 68 godini života. Sprovod bit će mu sutra u srijedu u 4 sata poslije podne.

Pokojni Margić bio je jedan savjestan i maran obrtnik, tih i skroman, pa je stekao u Samoboru općenito poštivanje i prijateljstvo. — Lahka mu zemlja, a rastuženoj porodici naše saučesće!

Pučka knjižnica i čitaonica

Umoljavaju se članovi i članice da vrste posjedene knjige, koje imaju već mjesecima, a neki i godinama kod sebe. Knjige se mnogo traže ali ih ostali članovi ne mogu dobiti radi nemara članova, koji ih ne vraćaju. Knjige se primaju i izdaju za ljetnih mjeseci od pol 2 do pol 3 sata popodne.

† Stjepan Herceg

postolarski obrtnik u Zagrebu umro je prethodno nevoljivo 63 godine života.

Pokojni Herceg rođen je samoborac. U Zagrebu je od svoga djetinstva. Posljednjih 14 godina bio je povjerenik i blagajnik Nabavilačke cehovne postolarskih obrtnika u Zagrebu.

Članom je bio mnogih sagrađevinskih društava, te je stekao veliki krug prijatelja u Zagrebu i u Samoboru. — Lahka mu zemlja a rastuženoj porodici naše saučesće.

Iz našeg kina

Kao što smo već u prošlom broju najavili, prikazivat će se Kao prvi ovomjesečni program, film »U znaku križa«, u 14 čina, oko 3.300 metar.

Prva predstava bit će u subotu, 5. o. mj. u 4 sata popodne za školsku djecu, koju će dovesti gg. učitelji i učiteljice.

Druga, redovita subotnja predstava, započinje na večer točno u pol 9 sati.

U nedjelju, 6. o. mj. slijede 3 predstave i to u 3, pol 6 i pol 9.

Ulaznice mogu se predbilježiti kod g. Presečki a.

Na Spasovo, 10. o. mj. davat će se veseli film po komediji Hermanna Bahra »Koncert u dvoje« sa Olgom Čehovom i Walter Janssenom, a

12. i 13. o. mj. eto Szöke Szakalla, Viktora de Kowa, Ralpa A. Robertsa i dr. u šlager opereti »Bio jednom muzikus«.

Planinarstvo

Hrvatsko planinarsko društvo, Podružnica »Japetić« u Samoboru

održat će svoju redovitu XI glavnu godišnju skupštinu u subotu dne 12. svibnja 1934 u 8 sati uvečer u prostorijama gostionice Franje Tkalcića u Samoboru, Trg kralja Tomislava br. 14. na koju se pozivaju svi članovi.

Film

STARI RIM U MODERNOM VIJEKU

Moćni Rim carskog doba, grad koji je prije 2.000 godina bio središte svijeta, vraćen je prije nekoliko mjeseci ponovno u život. Snimao se Paramountov tonfilm »U znaku križa«, koji se odigrava u doba progona kršćana za vladanja cara Nera. To je razlog zašto se je Rim god. 64 posl. Krista ponovo morao roditi.

Na golemom prostoru oko Hollywooda sagrađene su rimske ulice, sa javnim i privatnim zgradama, u kojima se je odigravao život onih dana. Četiri stoline radnika radilo je četiri mjeseca, dok je sagrađen filmski Rim.

U prvom redu treba spomenuti, da je sagrađena čuvena arena, u kojoj su se odigravale senzacionalne cirkuske igre. Ta je arena vjerna kopija cirkusa maximusa i u njoj je bilo mjesta za nekoliko hiljada osoba.

Prekrasna mramorna kupaoonica carice Popeje, u kojoj se je crvenokosa Neronova žena svakog dana kupala u 500 litara magarećeg mlijeka, izgrađena je historijski vjerno prema nacrtima rimskih kupaoonica.

Čak i ono mjesto gdje su se kršćani u god. 64 potajno sastajali ponovo je stvoreno.

Od unutrašnjih dekoracija ističu se naročito prostorije na dvoru cara Nera gdje je car živio okružen zlikovačkim raskošem, a isto tako i dom rimskoga prelektara Marcusa Saperbasa. Naročito pažnje zaslužuju lamnica i lavkomba ispod Vatikana.

Za predstave u areni dobavljen je velik broj divljih životinja: lavova, tigrova, krokodila, leoparda, medvjeda i slonova.

Među najzabavnije i najgrandioznije scene ovoga filma treba ubrojiti one što se odigravaju u cirkusu Maximusa. Razdražavajuće životinja, gladijatorske borbe, žrtvovanje vjerskim stvarima mašta nego se je sve to odigravalo u životu. Cirkus Maximus je namovo izgrađen u Hollywoodu načeo po historijskim podacima. To je bilo jedno od najimpozantnijih građevinskih djela Rima. U doba Julija Cezara bilo je u njemu mjesta za 150.000 gledalaca. U početku je taj cirkus nastajao samo za venus bira, onoliko sa što koliko. Ove tri godine sa cijeli dan. Pobjednici se osim počasni nagrada (kao

na pr. palme i vijence) dobivali također velike nagrade u novcu. U cirkusu održavane su i utrke konjima, a tek u kasnije doba priredivane su u njemu gladijatorske borbe i razdraživale životinje, što se je prije odigravalo u amfiteatrima.

Gladijatori — ime im dolazi od latinske riječi gladius, koja znači mač — bili su većim dijelom ratni zarobljenici, zločinci i robovi. Njih su podučavali u naročitim školama. Ako bi se u javnim borbama opetovano iskazali okretnošću i hrabrošću, mogli su da budu oslobođeni daljnje službe. Bogati Rimljani i špekulanti izdržavali su često cijele čete gladijatora, koje bi pozajmljivali ili prodavali priređivačima igara. Postojale su razne vrste gladijatora. Najpoznatiji među njima su secutori i retiariji. Secutor (progornitelj) nosio je šljem, njegove ruke i noge bile su zaštićene kožom i željezom, oni su nosili mač i štiti, a borili su se sa nezaštićenim retiarijima (borci s mrežom) koji su se branili mrežom i trouglastim kopljem. Na početku predstave stupali su gladijatori paradnim maršem u arenu. Tu su pozdravili cara riječima: »Ave Caesar, morituri te salutant« (Posvećeni smrti te pozdravljaju, cezare) i započinjali najprije prividnu borbu, za kojom su slijedile ozbiljne borbe na život i smrt.

Kao u današnjem cirkusu tako su i u starom Rimu predstave održavane uz pratnju glazbe. Tko je bio onesposobljen za borbu, spustio bi oružje i podigao prst kao znak da moli pomilovanje i milost. Kad bi se pobijedenome mahnulo maramom, to bi značilo da mu se poklanja život. Ako je pobijedeni želio da mu pobjednik zada smrtni udarac, tada bi stisnuo pesnicu i palcem pokazao prema dolje.

Kakve su sve razmjere imale ove borbe, o tome su sačuvani historijski podaci. Kod jedne borbe koju je priredio Cezar nastupilo je 320 gladijatorskih parova. Car Augustus priredio je svome narodu osam igara na kojima se je borilo oko 10.000 gladijatora. Čak i car Trajan, koji važi kao jedan od najboljih rimskih careva, ulagivao se je svojim podanicima, priredivši javne igre koje su trajale bez prekida 123 dana i na kojima je nastupilo također 10.000 gladijatora i bilo ubijeno 11.000 divljih životinja.

Razdraživanje divljih životinja bilo je naime također jedan dio programa. Car Titus pustio je da se samo jednog dana međusobno bore 5.000 divljih životinja. Nero, koji se je toliko ponosio svojim prolinjenim umjetničkim ukusom, »naslađivao« se je razbovranim krvoločtvima igara što ih je priredivao. Njemu pripada žalosna slava, da su započeli prvi progoni kršćana i da je u cirkusu Maximus na nezaštićene pobornike nove vjere razdraživao gladne životinje.

Filmski Rim koji je sagrađen golemim troškovima i naporima ne postoji više. Ono što je stvorio ljudski stvaralački duh tokom mnogih mnogih mjeseci, bilo je uništeno za deset minuta.

Kao pravi Rim koji je »gorio god. 64 poslije Krista tako je morao da izgori i ovaj filmski Rim. Kad su svi snimanja bila dovršena, snimljen je na završetku požar Rima. Na znak da Miliev otvorili su električari jedan plinski ventil i požar je počeo da guta ponosni Nerov grad. 4.000 ljudi izletjeli su puni užasa iz kuća, vičući očajno i razbjegli se ulicama. Cetrnaest operatera snimali su stogod sa mogli da uhvate kamerom. Pet minuta kasnije vikao je de Milie: »Gotovo!«

Nagrade snimatelja nisu bila potrebna, ali one više ne bi bile ni moguće.

Rim je ležao u pepelu — kao i prije 2.000 godina.

Iznajmljuju se

2 sobe i kuhinja i 1 soba i kuhinja sa nusprostorijama. — Upitati Perkovčeva ulica 56

Traži se stan

od sobe i kuhinje po mogućnosti prazan za 4 ljetna mjeseca. — Ponude slati na upravu lista.

Presadnike (flance)

paprike slatke i ljute te rajčica ranih i kasnih kao i raznog povrća dobijete kod vrtljarije IVAN TRPIN, Gajeva ulica vis-a-vis sajmišta

KUPUJEM STARO ZLATO UZ NAJVIŠE DNEVNE-CIJENE
IVAN SUDNIK, urar Samobor

HYDROPATSKO KUPALIŠTE

u hydropatskom kupalištu izdaje se u najam preko ljetne sezone

buffett

te točenje alkoholnih pića. Upitati Livadićeva ulica br. 3.

Jabučnjak

prošlogodišnji osobito tečan, prodaje se u svakoj količini. — VILA ŽOIĆ

Restauracija
„VILA TONŠETIĆ“
STRAŽNIK

Krasne sobe sa konforom. Izvrsna vina te zagrebačko pivo. Vrlo umjerene cijene. Prekrasan vidik.

„KINO SAMOBOR“ donosa:

5. i 6. svibnja

Paramountov vefefilm na njem. jeziku

„U znaku križa...“

10. svibnja

„KONCERT U DVOJE“
i nusprogram.

12. i 13. svibnja

„BIO JEDNOM MUZIKUS“
uz nusprogram.

OBJAVA

Javljam sl. općinstvu da sam otvorio **krojačku radionicu** na Trgu Kralja Tomislava br. 21. (kuća g. Fanjeka

Izrađujem sve vrste odijela, ogrtača, zimskih kaputa, sportskih odijela, službenih odijela i t.d za gospođe i gospodu. Izradba po najnovijem kroju i uz umjerene cijene.

Umoljavam sl. građanstvo za što brojnije narudžbe veleštovanjem

PAAR FRANJO

Iznajmljuju se

2 SOBE I KUHINJA SA NUSPROSTORIJAMA.
UPITATI U SAMOSTANU.

JAVNA ZAHVALA

Svim prijateljima, znancima i rođacima, koji su nezaboravnu nam sestru Šogoricu i tetku

Katarinu Toth rođj. Slamar

do posljednjeg počivališta sproveli i odar joj cvijećem okitili budi ovime izrečena naša najtoplija hvala.

Napose hvala veleuč. g. dru Angeru za njegov veliki trud oko bolesnice da joj olakša boli.

Svima još jednom najusrdnija hvala

Rastužena rodbina

Ljetovalište „SAMOBOR“